

Grote markt voor machine f

Wereldwijd

[Ben Kloosterman]

Met wat pluimvee aan het stuur naar de markt.

De ommekeer van de industriële productie van diervoeders en vis- en garnalenvoeders in Vietnam begon in 1990 nadat het particuliere initiatief meer vrijheid kreeg. In dat jaar bedroeg de voederproductie amper 43.000 ton, afkomstig van 65 fabrieken. Na de vestiging van buitenlandse ondernemingen

Op reis in Vietnam

Oud-hoofdredacteur van De Molenaar, Ben Kloosterman, maakte recent met zijn vrouw Annie een fietstocht door Vietnam. Ze legden daarbij in totaal zo'n 1500 km af. In een serie artikelen geeft Kloosterman een beeld van het land en de (snelle) ontwikkeling van de veehouderij en visserij, met in het verlengde daarvan de diervoeder- en visvoederindustrie.

De industriële productie van diervoeders en vis- en garnalenvoeders in Vietnam is sinds 1993 enorm toegenomen, vooral dankzij de vestiging van buitenlandse ondernemingen en joint-ventures. Het ging van rond 47.000 ton in 1992 naar 9 miljoen ton in 2007, waarvan bijna 7,2 miljoen ton mengvoeder en 1,9 miljoen ton aquafeed.

vanaf 1993 ging het met een sneltreinvaart. In 1995 was de productie al gestegen tot 632.000 ton, in 1998 bijna 1,5 miljoen ton, in 2001 ruim 2,7 miljoen ton en vervolgens ging het jaarlijks met ongeveer één miljoen ton omhoog tot 9 miljoen ton in 2007. Het streven is 12 tot 15 miljoen ton dier- en visvoeder in 2010.

Volgens gegevens van het Vietnamese Ministry of Agriculture and Rural Development (MARD) waren er 241 diervoederfabrieken in 2006, waarvan 122 met een capaciteit van minder dan 5000 ton per jaar. Het aantal grote productie-units steeg in dat jaar met 15 waaronder zeven van buitenlandse investeerders die thans samen, met ruim 40 fabrieken, ongeveer de helft van de totale dier- en visvoederproductie voor hun rekening nemen.

De voederproducenten werken over het algemeen met wederverkopers op provinciaal, regionaal en plaatselijk niveau. Zodoende wordt ongeveer 90 procent van de productie door dealers gedistribueerd. De grote en middelgrote boeren en viskwekerijen, hoofdzakelijk in de Mekong Delta, kopen doorgaans rechtstreeks van de fabriek. De kleine boerenbedrijfjes zijn aangewezen op de plaatselijke wederverkoper en betalen daardoor duidelijk meer voor hun voer omdat de wederverkopers ook hun winsten moeten maken. Van bulktransport is hoegenaamd nog geen sprake, dus

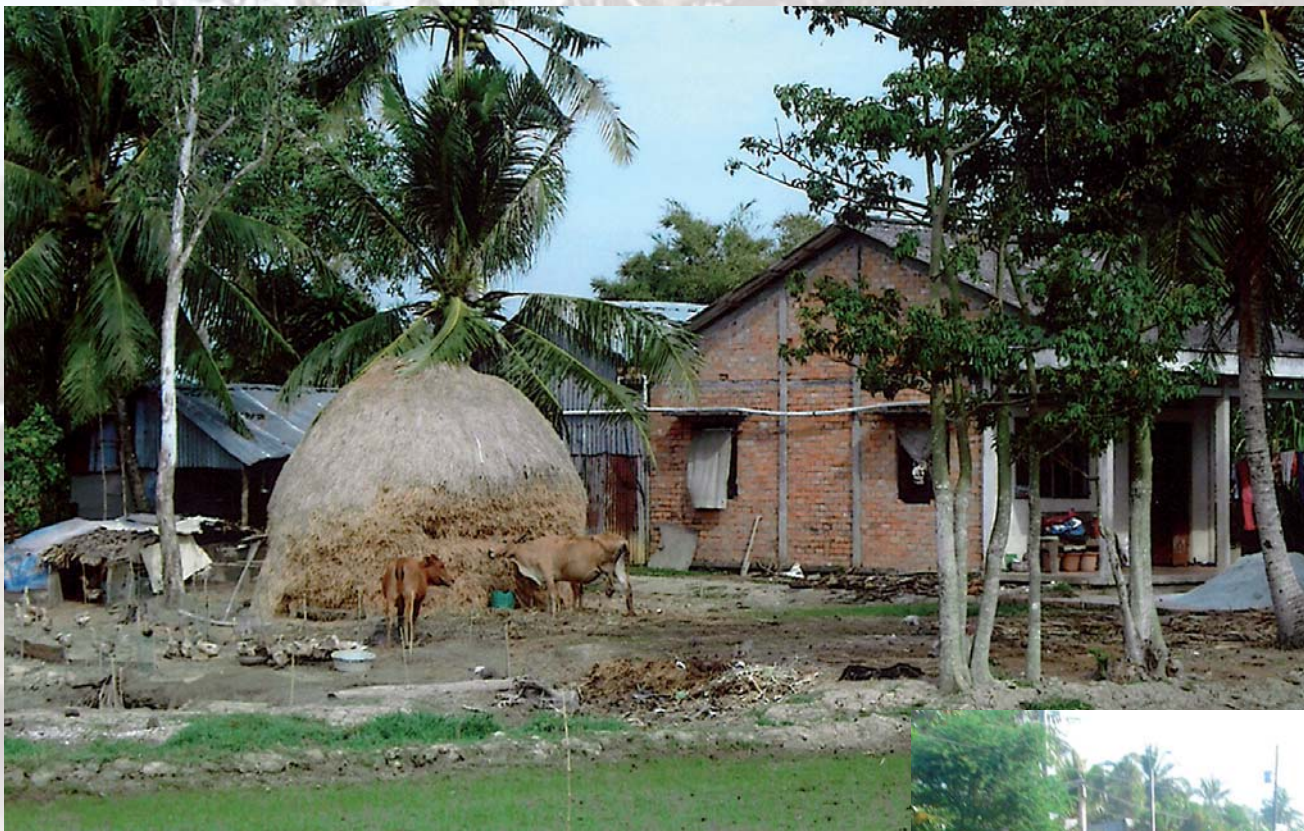
vrijwel alles is zakgoed met een inhoud van 25, 40 en zelfs 50 kg. Vervoer geschiedt hoofdzakelijk per truck of boot, maar ook op bakfietsen en zelfs op brommers en fietsen.

Verouderde machines

Voor de fabrikanten van machines en installaties voor de dier- en visvoederindustrie (als ook voor de rijstbe-/verwerking) ligt in Vietnam nog een grote markt open, zoals overigens ook in de omringende landen. Er is daar duidelijk werk aan de winkel want amper 10 procent van de middelgrote- en kleinere bedrijven werkt met moderne (Europese) machines/installaties en technologieën. Vooral de lokale diervoederbedrijven gebruiken nog verouderde machines van doorgaans plaatselijke of regionale fabrikanten of van Chinese makelij met geringere capaciteit. Door de bouw van nieuwe fabrieken door buitenlandse ondernemingen is er sprake van een grote vooruitgang, vooral ook kwalitatief doordat al veel fabrieken ISO-gecertificeerd zijn, waaronder de nieuwe norm ISO-22000. Investeren in verbetering van het productieproces en de technologie is voor Vietnam van het grootste belang om de kwaliteit, kwantiteit en onderlinge concurrentie te verbeteren en te vergroten en daarmee de waarde van de dierlijke eindproducten. Het wordt door de regering sterk gestimuleerd, zo ook het creëren

De fabrikanten in Vietnam

Fietsen door de Mekong Delta in Vietnam (2)

Kleinschalige veehouderij. Een boerderij met koeien bij een mijtgedorst rijststro.

Alle mogelijke transportmiddelen worden ingezet. Een kar achter een bromfiets met daarin vier zware mestvarkens.

van opslagruimte (silo's) voor grondstoffen want daaraan bestaat een enorme behoefte. De grondstoffenproblematiek is overigens ook heel groot vanwege een enorm tekort. Jaarlijks moeten grote hoeveelheden diervoedergrondstoffen worden ingevoerd. In 2006 was dat nog ruim 250.000 ton granen (in hoofdzaak mais), bijna 800.000 ton sojabonenmeel, 150.000 ton vismeel en ruim 100.000 ton sojabonen. Daar komt nog bij dat er sprake is van een enorme stijging van de grondstoffenprijzen. In december 2007 lag dat, ten opzichte van begin 2007, op 80 procent voor gedroogde sojabonen en 23 procent voor granen.

Kleinschalig

Vooraf bij de kleine, lokaal opererende bedrijfjes is het nog kommer en kwel, mede veroorzaakt door de geringe

afzet want het zijn doorgaans heel kleine boerenbedrijfjes in afgelegen gebieden. Ze hebben meestal niet meer dan een paar koeien, varkens of wat kippen. De gemiddelde grootte van de veehouderijbedrijven is drie tot vijf melkkoeien in het zuiden en vijf tot zeven in het noorden van het land. Varkenshouderij vindt nog voor ruim 60 procent kleinschalig (1 tot 10 zeugen) plaats. Er zijn inmiddels bedrijven met meer dan 1500 zeugen.

Er is echter een gestadige groei van de veestapel, hoewel verschillend per sector. Het aantal varkens steeg van 20,2 miljoen stuks in 2000 tot 28,3 miljoen in 2006, waarvan 33 procent op industriële basis (120 tot 1500 zeugen). De rundveestapel groeide van 7,03 miljoen stuks in 2000 tot 8,95 miljoen in 2006. De pluimveehouderij heeft het de afgelopen jaren moeilijk gehad vanwege de

>> Grote markt voor machinefabrikanten in Vietnam

Viet Kieu

Vietnam kent sinds enige tijd een nieuw type 'investeerder': de Viet Kieu. Dat zijn Vietnamezen die jaren geleden, met name na de hereniging van Noord- en Zuid-Vietnam in 1975, massaal het land ontvluchtten. Zij vestigden zich voornamelijk in Amerika (onder andere Californië) en Australië en ook in Europa. Velen daarvan hebben het in die landen 'gemaakt' en keren nu in groten getale naar hun vaderland terug. Ze kopen er een woning om er zich weer definitief te vestigen of als tweede woning, of ze kopen grond en beginnen een veehouderijbedrijf, een viskwekerij, een rijst- of rubberplantage of een boomgaard. Er zijn er ook die hun kapitaal investeren in ondernemingen of onroerend goed kopen in steden als Saigon.

pluimveeziekte die in 1993 uitbrak en het land ernstig trof. De pluimveestapel kromp daardoor in van 325 miljoen stuks in 2003 tot 229 miljoen in 2006 op rond 8 miljoen bedrijven. Voor voederproducenten als CP en Proconco was dit aanleiding pluimveevoederfabrieken tijdelijk te sluiten. Cargill echter ging nadien juist investeren in de pluimveesector, vooral in de schakels als broederijen, slachterijen en winkels.

In 2005 produceerde de veehouderij 195.000 ton rundvlees, 2 miljoen ton varkensvlees en 400.000 ton pluimveevlees. Het is nog niet veel en derhalve kan nog bij lange na niet aan de vraag naar vlees en vleesproducten worden voldaan. De verkoop van vlees vindt overigens hoofdzakelijk plaats op de kleurrijke markten en langs straten en wegen, iets wat in ons land met allerhande voorschriften op het gebied van hygiëne en dergelijke, ondenkbaar zou zijn. Dat geldt overigens ook voor de wijze waarop het vee wordt gehouden, vervoerd en verhandeld.

Zuivel

Met de zuivelindustrie is het overigens nog maar zeer matig gesteld. Zo werd in 2005 nog maar 102.000 ton melk geproduceerd, slechts 20 procent van de landelijke consumptie. De invoer van zuivelproducten is daardoor zeer groot, onder andere vanuit Nederland. De zuivelproducten van de concerns Friesland Foods en Campina zijn dan ook goed vertegenwoordigd in de Vietnamese

Op de markten, langs de straten en ook langs de wegen in het buitengebied is in stalletjes vlees te koop, zelfs koeienkoppen en poten!

winkels en supermarkten. De producten van Friesland Foods worden hier op de markt gebracht onder de merknaam 'Dutch Lady'. Het gaat om baby-poedermelk, volle melk, yoghurt en yoghurt-drinks in diverse smaken.

Investeren

Door de enorme groei van de Vietnamese bevolking en verbetering van de levensstandaard, zal de vraag naar dierlijke producten en vooral ook zuivelproducten steeds groter worden en versneld toenemen. Het beleid van de Vietnamese regering is dan ook duidelijk gericht op schaalvergroting, naar een intensieve veehouderij en opvoe-

ring van de productie. De president van Vietnam onderstreepte dat nog eens heel nadrukkelijk in het Engelstalige dagblad The Saigon Times van 8 januari jl. Hij riep de er bij betrokken ministeries, organisaties, voorlichtingsinstituten enzovoort, op zich hiervoor met grote kracht in te zetten. Er zal onder andere fors geïnvesteerd moeten worden in havens, transport, opslag en opslagsystemen, in de infrastructuur, in kwaliteitscontrole, voorlichting en research en vooral ook in het terugdringen van de import van diervoedergrondstoffen. De kredietverlening vormt bij dit alles overigens een ander (groot) probleem. ■